LEGEA nr. 197 din 20 iulie 2018muntelui
EMITENT • PARLAMENTUL ROMÂNIEI
Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 659 din 30 iulie 2018
Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Capitolul I Dispoziţii generale

Articolul 1
(1) Prezenta lege reglementează modalităţile de protecţie şi dezvoltare durabilă şi incluzivă a zonei montane prin: punerea în valoare a resurselor naturale şi umane, creşterea nivelului de trai, stabilizarea populaţiei, menţinerea identităţii culturale, creşterea puterii economice la nivel local şi naţional, în condiţiile păstrării echilibrului ecologic şi protecţiei mediului natural.
(2) Zona montană a României constituie un teritoriu de interes naţional special, strategic, economic, social şi de mediu.
(3) Zona montană, prin limitarea posibilităţilor de utilizare a terenurilor agricole, din cauza altitudinii şi a condiţiilor de climă, a pantelor, a substratului geologic şi a costurilor ridicate ale lucrărilor acestuia, a condiţiilor de trai, a infrastructurii, a mediului de afaceri, a accesului la învăţământ şi a serviciilor medicale, este considerată defavorizată.
(4) Prin prezenta lege, statul român recunoaşte existenţa condiţiilor naturale specifice, a deosebirilor dintre comunităţile din zona montană, precum şi aplicarea principiului solidarităţii pentru aceste teritorii.
(5) Prin dezvoltarea durabilă şi incluzivă a zonei montane se înţelege un proces iniţiat, condus şi controlat de către populaţia zonei montane cu sprijinul statului român, prin dezvoltarea activităţilor economice specifice, care asigură păstrarea tradiţiilor, a identităţii culturale, protejarea patrimoniului cultural, menţinerea biodiversităţii şi protejarea naturii şi a peisajelor, în vederea creşterii atractivităţii şi calităţii vieţii în zonele montane.
(6) Prin prezenta lege, statul român, prin instituţiile sale, aplică politici specifice, care au rolul:
a) de a păstra condiţiile de locuire din zona munţilor, ameninţate de migraţie, schimbări climatice, dezechilibre ecologice, datorate exploatării necorespunzătoare a resurselor şi amenajărilor urbane deficitare;
b) de a lua în considerare disparităţile demografice şi diversitatea teritoriilor şi de a încuraja dezvoltarea economică a zonei montane, prin sprijinirea activităţilor agricole şi nonagricole;
c) de a susţine compensarea costurilor suplimentare şi a pierderilor de venit suportate de fermieri în urma aplicării unor măsuri de management extensive, conservarea biodiversităţii, protecţia apelor şi a solului, ca urmare a constrângerilor naturale şi a celor specifice care se manifestă în zonele cu influenţă asupra producţiei agricole, în scopul utilizării continue a terenului în zonele cu potenţial agricol limitat;
d) de a încuraja şi sprijini gestionarea durabilă a pădurilor, a altor resurse forestiere şi dezvoltarea activităţilor de prelucrare şi valorificare a lemnului sub formă de produse finite şi de a asigura un echilibru agrosilvic, constant;
e) de a creşte calitatea vieţii prin extinderea şi generalizarea serviciilor publice destinate populaţiei din zona montană şi de a asigura durabilitatea, calitatea, conţinutul, accesibilitatea şi proximitatea serviciilor sociale, medicale, educaţionale, a transporturilor;
f) de a încuraja inovaţiile tehnice, economice, instituţionale, sociale şi de dezvoltare a serviciilor digitale informaţionale şi de comunicaţii, adaptate la nevoile de utilizare, ca urmare a constrângerilor cu care se confruntă populaţia din zona montană;
g) de a stimula şi promova activităţile de cercetare ştiinţifică, dezvoltare, inovare şi transfer tehnologic, privind susţinerea progresului în zona montană, adaptarea activităţilor de cercetare şi a rezultatelor cercetării la nevoile comunităţilor locale;
h) de a efectua evaluarea riscurilor naturale previzibile în zona montană şi de a asigura prevenirea şi diminuarea efectelor dezastrelor naturale;
i) de a asigura adaptarea învăţământului gimnazial şi profesional la cerinţele specifice activităţilor economice, agricole şi zootehnice, mediului şi modului de viaţă de tip montan;
j) de a încuraja şi susţine producătorii şi/sau procesatorii de produse agroalimentare din zona montană în vederea asocierii acestora în forme asociative, asociaţii de producători, cooperative agricole, grupuri de producători, asocieri orientate către performanţă tehnologică, cu scopul:
(i) valorificării avantajoase a produselor obţinute;
(ii) extinderii afacerilor şi acumulării de capital;
(iii) dezvoltării investiţiilor în spaţii de depozitare şi procesare;
(iv) obţinerii unor preţuri avantajoase la inputuri;

k) de a susţine promovarea produselor alimentare inscripţionate pe etichetă cu menţiunea „produs montan" care provin de la producătorii şi/sau procesatorii de produse agroalimentare care îşi exercită activitatea în zona montană, în condiţiile respectării normelor sanitar-veterinare, cu respectarea condiţiilor prevăzute în documentaţiile de atestare - certificare şi regulile impuse de Comisia Europeană;
l) de a oferi acces facil la instrumente financiare adecvate pentru fermieri, procesatori, mici antreprenori din zona montană;
m) de a proteja, conserva şi promova patrimoniul cultural material şi imaterial;
n) de a aplica măsuri de combatere a sărăciei şi pentru prevenirea depopulării satelor de munte, ca obiectiv permanent şi prioritar pentru Guvern şi comunităţile locale;
o) de a proteja, conserva şi promova patrimoniul natural;
p) de a dezvolta turismul durabil în formele sale specifice.

Capitolul II Delimitarea zonei montane şi a masivelor muntoase

Articolul 2
(1) Zona montană se caracterizează prin limitări naturale ale productivităţii agricole, care conduc la producţii agricole reduse, din cauza unor condiţii climatice şi biofizice nefavorabile desfăşurării în condiţii optime a activităţilor agricole.
(2) Zona montană se caracterizează printr-o limitare a posibilităţilor de utilizare a terenului şi printr-o creştere apreciabilă a costurilor exploatării lui, cauzate de:
a) existenţa, la altitudini mari, a unor condiţii climatice dificile, fertilitate scăzută a solului, care au ca efect reducerea substanţială a perioadei de vegetaţie şi a productivităţii;
b) prezenţa, la altitudini joase, a pantelor abrupte şi a structurilor morfologice de tip montan, care nu permit folosirea utilajelor mecanizate sau care necesită folosirea unor echipamente speciale, costisitoare;
c) combinarea factorilor prevăzuţi la lit. a) şi b), acolo unde gradul de defavorabilitate rezultat din fiecare factor în parte este mai puţin sever, dar prin combinarea acestora rezultă un nivel de defavorabilitate cumulat, superior nivelului critic.
(3) În înţelesul prezentei legi, prin localitate montană se înţelege unitatea administrativ-teritorială, municipiu, oraş, comună, cu teritoriul situat integral sau parţial în zona montană, ce se încadrează în criteriile stabilite de pantă şi altitudine, limitele acestora fiind acelea ale blocurilor fizice, identificate în Sistemul Integrat de Administrare şi Control.
(4) Criteriile de încadrare şi lista localităţilor din zona montană se stabilesc prin ordin comun al ministrului agriculturii şi dezvoltării rurale şi al ministrului dezvoltării regionale şi administraţiei publice, la propunerea Agenţiei Naţionale a Zonei Montane.
(5) Bazinul montan, în înţelesul prezentei legi, reprezintă un teritoriu montan, constituit din mai multe unităţi administrativ-teritoriale cu continuitate teritorială, constituite, de regulă, de-a lungul unei văi, a unui curs de apă sau căi de comunicaţie, cu caracteristici geoclimatice comune şi cu activităţi economice şi culturale cu caracter tradiţional, similare, aflate în jurul unui centru de dezvoltare locală.
(6) Zona montană a României cuprinde 9 grupe de munţi, conform anexei care face parte integrantă din prezenta lege.
(7) Fiecare grupă de munţi este formată din mai multe masive muntoase, fiecare masiv muntos cuprinzând zone aflate în imediata vecinătate şi care formează o singură entitate geografică, economică şi socială cu caracteristici asemănătoare.

Capitolul III Cadrul instituţional specific dezvoltării zonei montane

Articolul 3
(1) Pentru elaborarea şi aplicarea strategiei şi politicilor Guvernului în domeniul dezvoltării şi protecţiei zonei montane, zone marcate de specificitate, fragile ecologic şi defavorizate economico-social din cauze naturale, cu o gestiune specifică, funcţionează Agenţia Naţională a Zonei Montane, denumită în continuare ANZM, prin reorganizarea Agenţiei Zonei Montane, înfiinţată în temeiul Legii nr. 139/2014 privind unele măsuri pentru reorganizarea Ministerului Agriculturii şi Dezvoltării Rurale, precum şi a unor structuri aflate în subordinea acestuia, cu modificările ulterioare, ca organ de specialitate, cu personalitate juridică, finanţată integral de la bugetul de stat.
(2) La nivel teritorial, în cadrul ANZM se vor organiza structuri specializate după cum urmează:
a) la nivel regional, centre regionale de dezvoltare montană;
b) la nivel de bazine montane, oficii de dezvoltare montană.

Articolul 4
(1) Pentru fiecare grupă de munţi se constituie câte un Comitet de masiv, cu rol consultativ în aplicarea politicilor şi strategiilor de dezvoltare şi protecţia mediului montan, la nivelul teritoriului respectiv.
(2) La nivel naţional se constituie Consiliul Naţional al Muntelui, cu rol consultativ, denumit în continuare CNM, cu scopul asigurării legăturii dintre Guvern şi reprezentanţii zonei montane, pentru punerea în aplicare a strategiilor şi politicilor specifice acesteia.
(3) CNM este prezidat de prim-ministrul României.

Capitolul IV Infrastructura şi amenajarea teritoriului montan

Articolul 5
(1) Infrastructura montană reprezintă suportul-cheie pentru dezvoltarea economico-socială, inteligentă, durabilă şi incluzivă a zonei montane.
(2) Căile rutiere reprezintă principala cale de comunicaţie în zona montană; statul român asigură modernizarea, reabilitarea şi extinderea acestora pentru facilitarea accesului în localităţi, la locuinţe, ferme, structuri de primire turistică cu funcţiuni de cazare şi masă, obiective turistice,

stâne, contribuind astfel la îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă în cadrul comunităţilor, la dezvoltarea legăturilor comerciale, de transport de călători şi de marfă, a promovării produselor şi a turismului local.
(3) Pentru creşterea nivelului de trai al locuitorilor din zona montană, statul roman, prin prezenta lege, asigură următoarele:
a) dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare prin realizarea, extinderea, reabilitarea, modernizarea resurselor de apă, a sistemelor de canalizare şi a staţiilor de epurare a apelor uzate, precum şi implementarea şi extinderea sistemelor integrate de management al deşeurilor menajere;
b) racordarea la reţeaua de energie electrică a localităţilor montane şi a zonelor izolate, locuinţe, ferme, cătune, tabere de vară, stâne, cabane turistice, obiective turistice, iar acolo unde nu este posibil, asigurarea acesteia din surse regenerabile;
c) extinderea reţelei de distribuţie a gazelor în zona montană;
d) facilitarea accesului la internet, telefonie şi alte forme de comunicare pentru populaţia din zona montană, în special la infrastructura de bandă largă.
(4) Pentru facilitarea accesului populaţiei în zona montană la servicii de învăţământ, sănătate şi asistenţă socială, statul român va asigura următoarele:
a) înfiinţarea, reabilitarea, modernizarea şi dotarea dispensarelor medicale şi a punctelor sanitare din localităţile montane;
b) organizarea de echipe mobile de intervenţie şi caravane medicale, cu precădere în localităţile de munte izolate, lipsite de asistenţă medicală primară;
c) reabilitarea, modernizarea şi dotarea corespunzătoare a unităţilor de învăţământ primar şi gimnazial din localităţile montane.
(5) În scopul prevenirii riscurilor naturale şi pentru reducerea pierderilor umane şi materiale, infrastructura din zona montană se realizează de către statul român din fonduri de la bugetul de stat şi/sau din fonduri externe, pentru:
a) executarea lucrărilor de consolidare şi stabilizare a terenurilor, terasamentelor şi versanţilor din zona montană expuse riscurilor alunecărilor de teren;
b) regularizarea unor cursuri de apă, interzicerea construcţiilor în luncile inundabile ale râurilor din zona montană, cu precădere în zonele cu risc potenţial semnificativ de inundaţii, în situaţii în care nu există alte moduri de apărare împotriva inundaţiilor;
c) realizarea de apeducte şi rezervoare mici utilizate pentru consum şi irigaţii;
d) construirea, îmbunătăţirea şi întreţinerea lucrărilor publice referitoare la conservarea solului, drenarea apei, baraje de apă, aducţiune şi distribuţia apei, în scopuri de utilitate publică;
e) construirea, îmbunătăţirea şi întreţinerea bazelor sportive şi de agrement în scopul utilităţii publice pentru zona montană;
f) construirea şi dotarea de baze Salvamont şi refugii în zona montană în scopul prevenirii accidentelor şi siguranţei persoanelor aflate în parcuri, a celor angrenate în drumeţii, plimbări şi echitaţie sau în zonele de picnic şi de agrement, pârtii de schi ori cabane montane;
g) investiţii pentru cabane din zonele montane izolate pentru a oferi adăpost turiştilor ocazionali în cazuri de fenomene naturale extreme cauzate de schimbările climatice.
(6) Statul român asigură/sprijină creşterea nivelului de trai şi a gradului de siguranţă a cetăţeanului, prevenirea accidentelor, căutarea, salvarea şi evacuarea persoanelor aflate în dificultate, prevenirea şi combaterea faptelor antisociale, protejarea avutului public şi privat, conservarea fondului cinegetic, piscicol, faunistic şi silvic, specific zonei montane, prin:
a) investiţiile în infrastructură şi finanţarea de proiecte pentru înfiinţarea/dimensionarea, dotarea şi funcţionarea corespunzătoare a structurilor Jandarmeriei Române, cu atribuţii specifice acestei zone;
b) construirea, reabilitarea sau extinderea spaţiilor aflate în administrarea sau folosinţa structurilor de ordine publică;
c) formarea profesională continuă a personalului structurilor de ordine publică pentru dobândirea competenţelor necesare în zona montană.
(7) Statul român încurajează şi sprijină populaţia din zona montană prin autorităţile publice centrale şi locale abilitate în implementarea de proiecte privind:
a) amenajarea energetică a zonei montane şi valorificarea potenţialului de producere a energiei din surse regenerabile: biomasă, energie solară, energie hidro şi reducerea consumului energetic prin izolarea termică a clădirilor;
b) utilizarea durabilă a cursurilor de apă fără afectarea ecosistemelor şi a fondului piscicol.
(8) Statul român va aplica măsuri speciale pentru amenajarea unor arii de dezvoltare durabilă şi competitivă de tipul concentrărilor în care se desfăşoară activităţi de reconstrucţie ecologică şi prevenirea producerii de deşeuri industriale şi poluarea apelor, în afara zonelor de interes turistic.
(9) Administraţiile publice locale, prin Planul de urbanism general, vor delimita zone de dezvoltare economică locală, care au rolul:
a) de a identifica activităţile economice, cu o capacitate ce depăşeşte nivelul gospodăriei şi în afara zonelor de locuit;
b) de a crea facilităţi de funcţionare: branşamente la utilităţi, staţii unitare de epurare a apei, mijloace de intervenţie pentru situaţii de urgenţă;
c) de a conserva specificul cultural rural tradiţional;
d) de a permite manifestarea spiritului antreprenorial tinerilor, conform aspiraţiilor şi competenţelor dobândite la şcoală;
e) de a valorifica potenţialul turistic.
(10) Statul, prin autorităţile locale, sprijină realizarea de bazine colectoare pentru apa potabilă. Aducţiunea apei la nivelul fermelor revine în sarcina producătorilor interesaţi.

Capitolul V Dezvoltarea economică şi socială în zona montană

Articolul 6

(1) Statul român sprijină financiar crescătorii de animale din zona montană, pentru stimularea creşterii efectivelor în vederea păstrării atributelor ecologice ale pajiştilor montane ce constituie o prioritate strategică. Cuantumurile şi condiţiile de acordare a acestor facilităţi vor fi stabilite prin hotărâre a Guvernului, la propunerea ANZM.
(2) În zona montană, trecerea animalelor prin păduri spre şi dinspre zonele de păşunat, adăpare, pentru adăpostire şi umbră, în fondul forestier, proprietatea publică a statului, se aprobă la cerere, anual, dar nu mai târziu de data de 1 mai, de către organele silvice judeţene abilitate, la propunerea administraţiei publice locale.
(3) Prin derogare de la prevederile art. 53 din Legea nr. 46/2008 - Codul silvic, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, în perioada pastorală, accesul ovinelor şi bovinelor în pădurile mature şi tineretul arboricol în vârstă de peste 15 ani din jurul stânelor şi văcăriilor până la distanţă de 1.000 m, pentru umbră, completări de hrană şi adăpost în caz de intemperii - averse de ploi, furtuni, grindină ş.a. - este permis, cu acordul şi sub supravegherea organelor silvice locale, al proprietarilor sau administratorilor, după caz, care stabilesc perimetrele de acces pentru animale.
(4) Statul român acordă plată diferenţiată pentru crescătorii de animale din zona montană, în funcţie de severitatea handicapurilor naturale şi de gradientica altitudinală, în vederea menţinerii fermierilor în zonele înalte de munte, a creşterii efectivelor de animale, precum şi a păstrării şi ameliorării productivităţii pajiştilor.
(5) Statul român acordă, prin prezenta lege, subvenţii pentru investiţii de capital, credite bancare, bonificaţii la dobânzile bancare, credite bancare preferenţiale, dobânzi reduse, pentru dezvoltarea fermelor şi/sau a exploataţiilor agricole din zona montană.
(6) În zona montană, la nivel teritorial, masiv muntos, se constituie centre teritoriale de reproducţie şi selecţie a animalelor pentru rumegătoare, care vor desfăşura programe de selecţie şi de adaptabilitate la condiţiile zonei montane, în colaborare cu unităţile de cercetare-dezvoltare-inovare.
(7) Ministerul Agriculturii şi Dezvoltării Rurale asigură personalul de specialitate şi dotările necesare funcţionării, în condiţii optime, a centrelor teritoriale de reproducţie şi selecţie a animalelor pentru rumegătoare din zona montană.
(8) Conservarea şi ameliorarea raselor de bovine şi ovine adaptate condiţiilor montane şi evitarea raselor neadaptate constituie elemente de interes pentru Ministerul Agriculturii şi Dezvoltării Rurale.
(9) Asigurarea reproducţiei şi ameliorării efectivelor de animale din zona montană se realizează cu respectarea dispoziţiilor Legii zootehniei nr. 72/2002, republicată.
(10) Organizarea la nivel intercomunal a unor târguri pentru animale şi expoziţii agricole, la nivel de bazine, văi, în intramontan, este susţinută de administraţia publică locală, cu sprijinul consiliilor judeţene şi al direcţiilor pentru agricultură judeţene.

Articolul 7

Dezvoltarea activităţilor agricole necesită o abordare unitară, precum şi o armonizare cu alte strategii, prin:
a) sprijinirea financiară şi materială pentru constituirea şi dezvoltarea formelor asociative în zona montană a producătorilor şi procesatorilor agricoli, în vederea comercializării produselor cu impact semnificativ din punct de vedere economic, social şi de mediu;
b) sprijinirea financiară şi materială a asociaţiilor de producători pentru a avea acces pe pieţe, în vederea promovării şi desfacerii produselor montane, pentru valorificarea superioară a acestora, în interesul prioritar al producătorilor agricoli;
c) sprijinirea investiţiilor integrate în scopul dezvoltării, modernizării şi rentabilizării exploataţiilor agricole, adăposturi pentru animale, achiziţionarea de utilaje şi echipamente de lucru, înfiinţării şi dezvoltării de cooperative agricole, în vederea promovării şi valorificării produselor montane;
d) subvenţionarea achiziţiilor animalelor de rasă productive care se adaptează uşor condiţiilor existente, climă, pantă, altitudine, substrat geologic, în zona montană, înregistrate în Registrul genealogic;
e) sprijinirea agricultorilor care practică transhumanţa;
f) sprijinirea producătorilor pentru îmbunătăţirea producţiei şi a caracteristicilor nutriţionale ale furajelor prin adoptarea de practici agricole compatibile cu zona montană şi care au un impact redus asupra mediului, animalelor şi apelor uzate;
g) facilitarea şi consolidarea practicilor pe păşunile montane în scopul utilizării directe a florei montane prin păşunatul animalelor care protejează peisajul montan;
h) sprijinirea proiectelor de infrastructură la scară mică, în scopul întreţinerii şi conservării păşunilor montane, dar şi în favoarea agricultorilor individuali sau asociaţi;
i) sprijinirea din partea statului, prin subvenţionare, a amenajamentelor pastorale în conformitate cu obiectivele de management al pajiştilor pentru menţinerea înaltei valori naturale în zona montană (HNV);
j) încurajarea producţiei de lapte din zona montană pentru a permite fermierilor din această zonă să obţină venituri adecvate, destinate să le asigure acestora un trai decent şi să diminueze procesul de migrare a populaţiei;

k) înfiinţarea de centre de colectare, depozitare, puncte de sacrificare şi a unor unităţi de procesare a materiilor prime: lapte, carne, fructe, lână, piei de animale, lemn, precum şi dotarea corespunzătoare a acestora, cu respectarea normelor în vigoare pentru valorificarea integrală a producţiei, evitarea pierderilor şi creşterea veniturilor producătorilor agricoli;
l) sprijinirea producătorilor şi/sau procesatorilor de produse agroalimentare din zona montană în vederea promovării produselor obţinute, certificate ca: „produs montan", „produs tradiţional", „produs ecologic", precum şi a celor certificate la nivel european, prin sistemele din domeniul calităţii produselor agricole şi alimentare; produsele obţinute au capacitatea semnificativă de a contribui la dezvoltarea comunităţilor locale, din punct de vedere economic şi social, şi de a menţine biodiversitatea şi practicile agricole tradiţionale;
m) acordarea de stimulente pentru sprijinirea persoanelor în vârstă care locuiesc în cătune/gospodării izolate din zona montană, inclusiv pentru familiile care se ocupă de îngrijirea acestora.

Articolul 8
(1) Familiile tinere de agricultori de munte, care îşi întemeiază gospodării şi cresc animale în echivalent a 5 unităţi vită mare, denumită în continuare UVM, sunt scutite de impozitul agricol şi impozitul pe venitul realizat din agricultură timp de 5 ani de la înfiinţare şi de 50% din venituri, în următorii ani, pe perioada existenţei titularului.
(2) Statul român sprijină tinerii antreprenori în vederea încurajării diversificării activităţilor, pentru stabilizarea acestora în comunităţile din care provin, prin: consiliere, formare profesională, sprijin financiar.
(3) Specialiştii agricoli, medicii, profesorii care se stabilesc în zona montană şi se obligă să desfăşoare activitatea pe o perioadă de minimum 5 ani în zona montană vor primi o primă de instalare şi sprijin financiar pentru cumpărare şi construire de locuinţe. Cuantumul, procedura şi sursele de finanţare se vor stabili prin hotărâre a Guvernului.
(4) Fermierii ce deţin peste 5 UVM pot solicita şi primi material lemnos, cu titlu gratuit, pentru construirea de adăposturi şi anexe gospodăreşti.
(5) În zona montană, construcţia platformelor individuale de gestionare a gunoiului de grajd la fermele cu încărcătură de până la 10 UVM nu este obligatorie.

Articolul 9
(1) Statul român, prin autorităţile publice locale, aplică măsuri financiare specifice pentru dezvoltarea activităţilor forestiere, cu scopul de a facilita accesul la resursele forestiere greu accesibile, prin construirea de drumuri forestiere cu utilitate multiplă, turistică, agrozootehnică, asistenţă sanitară, acces la stingerea incendiilor.
(2) Prezenta lege încurajează diversificarea economiei locale şi crearea de locuri de muncă pentru persoanele juridice din zona rurală montană care desfăşoară activităţi de colectare, prelucrare şi/sau procesare a produselor accesorii ale pădurii: ciuperci, fructe de pădure, plante medicinale.
(3) Locuitorii, care au gospodăriile situate în zone cu grad înalt de izolare, precum şi cei cu nevoi sociale din zona montană au dreptul la o cantitate anuală de lemn de foc, cu titlu gratuit, pentru încălzirea locuinţei, cu aprobarea consiliului local.

Articolul 10
(1) Activităţile nonagricole specifice zonei montane, sprijinite prin prezenta lege, sunt:
a) turism montan, agroturism şi ecoturism, prin serviciile specifice;
b) meşteşugăreşti: activităţi de artizanat şi alte activităţi tradiţionale specifice zonei montane;
c) servicii din domeniile: medical, social, sanitar-veterinar, consultanţă, comerţul produselor agroalimentare şi nealimentare, contabilitate, transport, tehnologia informaţiei, comunicaţii, energie şi alte servicii destinate populaţiei din zona montană;
d) de producţie: fabricarea produselor textile, a produselor de marochinărie, farmaceutice, prelucrarea produselor lemnoase.
(2) Pentru dezvoltarea turismului şi a agroturismului din zona montană, statul român, direct sau prin intermediul autorităţilor locale, după caz, asigură investiţii în infrastructura de turism şi agrement turistic: renovarea/reabilitarea unităţilor de cazare, campinguri/refugii/adăposturi/cabane, crearea de noi mijloace pentru petrecerea timpului liber, marcarea traseelor turistice montane, crearea traseelor/potecilor tematice, amplasarea panourilor interpretative, precum şi a indicatoarelor.
(3) Pentru creşterea potenţialului economic al zonei montane, statul român asigură finanţarea de proiecte în zona montană pentru promovarea activităţilor de ecoturism şi agroturism în scopul extinderii ofertei turistice globale şi pentru favorizarea creării locurilor de muncă din aceste zone.
(4) În fermele, stânele şi pensiunile agroturistice, hrana destinată turiştilor, sub formă de produse proaspete sau procesate, trebuie să provină din gospodăria proprie sau de la alte ferme din zonă, cu excepţia celor care nu se pot realiza în cadrul acestora.
(5) Persoanele fizice, întreprinderile individuale şi întreprinderile familiale, autorizate potrivit legii, care desfăşoară activităţi de turism în structuri de primire de tipul pensiunilor şi fermelor agroturistice, pot beneficia de acordarea de către consiliile locale a unor suprafeţe din terenurile disponibile, în condiţiile legii, în vederea construirii, dezvoltării şi exploatării acestora.
(6) Tinerii din zona montană pot solicita şi primi material lemnos pentru a construi structuri de primire turistice: pensiuni agroturistice, camere şi/sau apartamente de găzduire.
(7) Autorităţile administraţiei publice locale sprijină anual persoanele atestate ca meşteşugar artizan, cu domiciliul în zona montană, cu o cantitate de lemn pentru a fi prelucrată în vederea practicării unor meşteşuguri tradiţionale.

Articolul 11
(1) Autorităţile administraţiei publice locale din localităţile în care producătorii şi/sau procesatorii agricoli se asociază, cât şi cei care desfăşoară activităţi nonagricole în zona montană vor pune la dispoziţia acestora, în limita posibilităţilor, cu prioritate, în condiţiile legii, diverse active pentru sediile acestora, în scopul desfăşurării activităţii de producţie, comerţ, activităţi cu caracter social şi pentru amenajarea unor spaţii de tipul unor concentrări economice competitive ori mini- parcuri industriale.
(2) Asociaţiile, fundaţiile, federaţiile cu activităţi în sprijinul populaţiei, al dezvoltării economice şi al mediului montan vor beneficia de sprijin financiar de la bugetul de stat pentru organizare şi funcţionare ca organisme de utilitate publică, în conformitate cu prevederile legale.
(3) Statul român aplică măsuri speciale fermierilor din zona montană, prin acordarea de facilităţi bancare, ce constau în acces diferenţiat şi adaptat atât din punctul de vedere al garanţiilor solicitate, al dobânzilor percepute, cât şi al condiţiilor de creditare.
(4) Crearea unui program de creditare, microcreditare, special pentru zona montană, în vederea asigurării cofinanţării pentru accesarea fondurilor europene sau naţionale.

Articolul 12
(1) Localităţile urbane din zona montană cu maximum 10.000 de locuitori fac parte din viziunea de dezvoltare montană integrată şi echilibrată.
(2) Localităţile urbane din zona montană, prevăzute la alin. (1), promovează dezvoltarea echilibrată şi orientează activităţile economice către atribute de competitivitate.
(3) Statul român susţine dezvoltarea urbană montană şi crearea de oportunităţi economice şi sociale, prin:
a) facilitarea unor amplasamente pentru procesarea resurselor vegetale, animale, silvice, minerale din zona rurală învecinată;
b) susţinerea spiritului antreprenorial pentru înfiinţarea şi dezvoltarea de afaceri mici şi medii, specifice industriei prelucrătoare şi serviciilor;
c) promovarea formelor de consum local pentru produsele autohtone: alimentaţie publică, turism şi agroturism, consum individual şi familial;
d) valorificarea resurselor montane specifice, apă şi aer, pentru sănătate şi servicii balneare.
(4) Autorităţile administraţiei publice locale susţin înfiinţarea de platforme industriale de tip parc pentru găzduirea firmelor care desfăşoară activităţi de prelucrare a resurselor locale.
(5) Localităţile urbane din zona montană, prevăzute la alin. (1), reprezintă prima piaţă de consum a produselor montane. Statul român sprijină financiar şi stimulează prin măsuri adecvate susţinerea consumului prin organizarea de pieţe locale, găzduirea, cu prioritate şi gratuită, a producătorilor care fac dovada comercializării produselor montane.

Capitolul VI Protecţia şi dezvoltarea mediului montan, conservarea biodiversităţii

Articolul 13
(1) Pentru captarea şi protejarea resurselor de apă necesare comunităţilor rurale şi urbane din zona montană şi din vecinătatea acesteia sunt necesare încurajarea şi susţinerea parteneriatelor între autorităţile publice locale.
(2) Protejarea habitatelor specifice zonei montane, în scopul menţinerii şi refacerii biodiversităţii şi al dezvoltării serviciilor ecosistemice, este obligatorie pentru toţi factorii implicaţi.
(3) Statul român, prin administraţia publică locală, sprijină implementarea de proiecte privind gestionarea durabilă a terenurilor agricole şi forestiere din zona montană, amenajarea de păşuni şi transformarea unor terenuri arabile slab productive în pajişti extinse, pentru menţinerea biodiversităţii şi prevenirii impactului negativ asupra mediului şi peisajului.
(4) Investiţiile din zona montană privind sursele de energie şi exploatarea acestora se vor face cu respectarea dispoziţiilor legislaţiei specifice în vigoare privind protecţia mediului şi menţinerii ecosistemului natural.
(5) Prin prezenta lege este interzisă colectarea apelor, izvoarelor şi pâraielor, în scopul utilizării acestora pentru microhidrocentrale, fără asigurarea în prealabil şi cu prioritate a necesarului de apă pentru animalele domestice şi sălbatice, acordând drept de exploatare celor care asigură reinvestirea profitului în proiecte de dezvoltare a calităţii productive a terenurilor. La întocmirea documentaţiilor pentru proiectele privind construcţia de microhidrocentrale sunt obligatorii avizele emise de direcţiile pentru agricultură judeţene şi direcţiile silvice judeţene şi unităţile administrativ-teritoriale.
(6) Persoanele fizice şi persoanele juridice de drept public sau privat, asociaţiile, fundaţiile şi federaţiile, care au în proprietate şi/sau gestiune fond forestier, au obligaţia de a asigura un management corespunzător al acestuia, în conformitate cu prevederile Legii nr. 46/2008 - Codul silvic, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, în vederea prevenirii/atenuării viiturilor şi torenţilor, în principal în arealele din apropierea zonelor locuite sau în cele cu obiective economice.
(7) Statul român acordă despăgubiri, cu celeritate, pentru populaţia din zona montană care a suferit pierderi în urma pagubelor cauzate de animalele sălbatice, prin distrugerea culturilor agricole şi/sau a efectivelor de animale.

(8) Statul român acordă compensaţii populaţiei din zona montană pentru instalarea unor sisteme eficiente de prevenire a pagubelor cauzate de animalele sălbatice.
(9) Deţinătorii de animale au obligaţia de a respecta sezoanele tradiţionale de păşunat în zona montană, atât din punct de vedere ecologic, cât şi economic.
(10) Pentru protecţia solului montan şi, după caz, pentru refacerea capacităţii de producţie a acestuia, persoanele fizice şi juridice, care deţin în proprietate sau folosesc cu orice titlu terenuri cu destinaţie agricolă şi silvică, vor aplica măsuri de prevenire şi combatere a degradării solului prin:
a) conservarea şi susţinerea dezvoltării microflorei şi microfaunei, în scopul asigurării echilibrului biologic al solului;
b) conservarea şi ameliorarea conţinutului de humus al solului, în funcţie de structura acestuia, în special prin aplicarea adecvată a substanţelor organice sau prin reducerea intensităţii lucrării solului;
c) depozitarea gunoiului de grajd în platforme individuale de gunoi special amenajate şi bazine de colectare a purinei pentru reducerea poluării cu nutrienţi a apelor de suprafaţă şi a celor subterane;
d) pentru implementarea acestei măsuri, ANZM pune la dispoziţia solicitanţilor proiecte-tip.
(11) Pentru asigurarea calităţii fânurilor din zona montană, prin evitarea producerii mucegaiurilor şi a apariţiei aflatoxinelor şi pentru asigurarea calităţii laptelui, statul român sprijină crescătorii de animale care nu deţin mijloace mecanizate pentru ambalarea şi depozitarea fânurilor în vederea construcţiei de fânare.
(12) Statul român acordă, prin prezenta lege, compensaţii băneşti, în conformitate cu prevederile reglementărilor în vigoare, proprietarilor de terenuri din zona montană, aflate în situri Natura 2000, parcuri naturale, parcuri naţionale, rezervaţii ale biosferei şi alte arii naturale protejate.
(13) Formele de sprijin stabilite prin prezenta lege, cuantumul susţinerilor financiare şi modul de aplicare se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, iniţiată de Ministerul Agriculturii şi Dezvoltării Rurale.

Capitolul VII Învăţământ, formare profesională şi cercetare în zona montană

Articolul 14
(1) Ministerul Agriculturii şi Dezvoltării Rurale şi Ministerul Educaţiei Naţionale vor colabora în vederea introducerii în învăţământul gimnazial, profesional şi liceal a unui pachet de discipline de studiu, care să cuprindă noţiuni elementare despre socioeconomia zonei montane.
(2) Forma de organizare a învăţământului preşcolar şi primar din zona montană se va stabili prin norme metodologice aprobate prin hotărâre a Guvernului.
(3) Instruirea practică a elevilor se va realiza la ferme pedagogice atestate pe lângă gimnazii, în baza unui parteneriat public-privat.
(4) Prin Ministerul Agriculturii şi Dezvoltării Rurale se va institui un program special de modernizare metodică şi didactică a fermelor pedagogice din zona montană cu subvenţionare 100% de la bugetul de stat. Instruirea fermierilor selectaţi se va realiza de către ANZM prin centrele acreditate de ANZM.
(5) Statul român, prin prezenta lege, aplică măsuri stimulative în vederea reducerii ratei abandonului şcolar din zona montană, astfel: asigurarea transportului elevilor, masă, alocaţii suplimentare, consilierea elevilor şi a părinţilor acestora, cu implicarea serviciilor de asistenţă socială şi sănătate.
(6) Pentru grupurile de gospodării din zona montană cu grad mare de izolare se vor organiza forme speciale de educaţie itinerantă pentru învăţământul primar, sub forma unor clase organizate în imediata apropiere a acestor gospodării sau sub forma unui învăţământ la distanţă.
(7) Statul român încurajează şi sprijină formarea continuă a adulţilor pentru dobândirea competenţelor necesare administrării, dezvoltării şi modernizării exploataţiilor agricole din zona montană prin organizarea de către ANZM, prin Centrul de Formare şi Inovaţie pentru Dezvoltare în Carpaţi - CEFIDEC Vatra Dornei şi alţi furnizori de formare profesională, a unor programe de formare profesională în specific montan, conform legislaţiei privind formarea profesională a adulţilor, pentru fermieri şi alte categorii ocupaţionale relevante din localităţile montane ale României.
(8) Personalul cu atribuţii pentru agricultură şi dezvoltare rurală, cu responsabilităţi în zona montană, din cadrul Ministerului Agriculturii şi Dezvoltării Rurale şi al instituţiilor subordonate acestuia, precum şi personalul din alte instituţii publice cu rol decizional, executiv şi consultativ în ceea ce priveşte dezvoltarea montană, participă la cursuri periodice de formare/specializare/perfecţionare, asigurate de ANZM, prin centrele acreditate de ANZM, ce colaborează cu instituţii de cercetare ştiinţifică specializate pentru zona montană şi instituţii de învăţământ superior.
(9) ANZM inventariază nevoile de formare profesională şi consultanţă şi monitorizează procesul de formare profesională din zona montană.
(10) Statul român sprijină, prin prezenta lege, dezvoltarea cercetării montanologice româneşti din reţeaua Academiei de Ştiinţe Agricole şi Silvice „Gheorghe Ionescu-Şişeşti”, a Academiei Române, a universităţilor de specialitate şi a institutelor naţionale pentru valorificarea inteligentă, durabilă şi incluzivă a resurselor montane: agricole, silvice, energetice, nonagricole, de sănătate şi umane, prin alocarea de fonduri destinate acestui scop.
(11) Administraţia publică locală asigură cu prioritate alocarea, cu titlu gratuit, de terenuri agricole pentru loturi experimentale destinate cercetării, în condiţiile legii, pentru instituţiile de învăţământ şi de cercetare ştiinţifică din zona montană, la cererea acestora, dacă fac dovada că prin activitatea lor contribuie la dezvoltarea zonei montane.
(12) Statul român sprijină universităţile de ştiinţe agricole şi medicină veterinară şi alte universităţi din România interesate de dezvoltarea sustenabilă a zonei montane, pentru a introduce specializări de montanologie, asigurând creditele necesare formării de specialişti.

Capitolul VIII Cultura şi patrimoniul montan

Articolul 15
(1) Cultura montană reprezintă un ansamblu de elemente de identitate, stabilitate, continuitate a valorilor civilizaţiei montane.
(2) Statul român, prin autorităţile administraţiei publice centrale şi locale, sprijină şi susţine patrimoniul cultural material din zona montană prin programe speciale, ce vizează conservarea şi valorificarea acestuia, astfel:
a) restaurarea monumentelor istorice şi a clădirilor cu valoare culturală, arhitecturală şi istorică;
b) îmbunătăţirea accesibilităţii la infrastructura destinată turismului şi documentării spre situri arheologice şi spre alte obiective istorice;
c) sprijinirea iniţiativelor societăţii civile şi administraţiei publice locale cu privire la crearea de muzee rurale şi a unor amenajări cu destinaţie de turism cultural, etnografic, istoric, memorial;
d) iniţierea unor acţiuni periodice de informare, promovare şi prezentare a patrimoniului cultural montan prin: puncte de informare, târguri, festivaluri, ziua porţilor deschise;
e) stimularea iniţiativelor private pentru comercializarea produselor artizanale;
f) sprijinirea inventarierii şi restaurării caselor vechi din mediul rural, cu scopul păstrării aspectului satului montan.
(3) Statul român protejează valorile culturale imateriale din zona montană prin iniţiative ale autorităţilor publice locale şi încurajează populaţia civilă prin susţinerea financiară pentru aplicarea şi implementarea de programe speciale, ce vizează:
a) stimularea de iniţiative locale şi regionale pentru păstrarea şi transmiterea meşteşugurilor şi tradiţiilor populare;
b) dezvoltarea şi sprijinirea instituţională a activităţilor culturale din zona montană;
c) crearea de biblioteci digitale de patrimoniu cultural montan, accesibile publicului larg;
d) organizarea de târguri/festivaluri/şezători cu specific local în localităţi din zona montană;
e) inventarierea şi valorificarea gastronomiei montane ca element al patrimoniului imaterial.

Capitolul IX Programul de încurajare a activităţilor din zona montană

Articolul 16
(1) Prin prezenta lege se aprobă Programul de încurajare a activităţilor din zona montană, pentru care se alocă 1 miliard de euro pe o perioadă de 10 ani de la intrarea în vigoare a prezentei legi, de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Agriculturii şi Dezvoltării Rurale.
(2) Programul de încurajare a activităţilor din zona montană se constituie ca sursă de susţinere a performanţei în sectorul agricol şi nonagricol.

Capitolul X Dispoziţii tranzitorii şi finale

Articolul 17
(1) În termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul, la propunerea Ministerului Agriculturii şi Dezvoltării Rurale, va aproba prin hotărâre reorganizarea Agenţiei Zonei Montane.
(2) Componenţa, atribuţiile şi responsabilităţile Comitetului de masiv, prevăzut la art. 4 alin. (1), şi Consiliului Naţional al Muntelui, prevăzut la art. 4 alin. (2), se stabilesc, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Agriculturii şi Dezvoltării Rurale, Academiei de Ştiinţe Agricole şi Silvice „Gheorghe Ionescu-Şişeşti” şi Academiei Române.
(3) Numărul centrelor regionale de dezvoltare montană şi a oficiilor de dezvoltare montană, prevăzute la art. 3 alin. (2), numărul de posturi aferent fiecărei structuri, structura profesională a posturilor şi atribuţiile personalului de specialitate se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

Articolul 18

La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Legea muntelui nr. 347/2004, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 448 din 30 iunie 2009, cu modificările ulterioare.
Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 şi ale art. 76 alin. (2) din Constituţia României, republicată.

p. PREŞEDINTELE CAMEREI DEPUTAŢILOR,
FLORIN IORDACHE
PREŞEDINTELE SENATULUI
CĂLIN-CONSTANTIN-ANTON POPESCU-TĂRICEANU
Bucureşti, 20 iulie 2018.
Nr. 197.

ANEXĂ

Masive muntoase pe grupe de munţi şi judeţele aferente

CARPAŢII ORIENTALI	J
1. Grupa Nordică (M. Oaş, Gutâi, Ţibleş, Bârgău, Maramureşului, Rodnei, Suhard)	M
2. Grupa Centrală (M. Călimani, Gurghiu, Harghita, Bistriţei, Rarău, Giumalău, Giurgeu, Hăşmaşul Mare, Ceahlău, Tarcău, Ciuc, Nemira, Stânişoarei, Goşmanu, Berzunţ)	S
3. Grupa Sudică (M. Vrancei, Buzăului, Ciucaş, Baiului, Breţcu, Întorsura Buzăului, Piatra Mare, Postăvaru, Perşani, Baraolt, Bodoc)	B
